

РАС
Република Србија

РАЗВОЈНА АГЕНЦИЈА СРБИЈЕ

УПУТСТВО

**ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ САРАДЊЕ И
ПОДИЗАЊЕ КАПАЦИТЕТА НА РЕГИОНАЛНОМ И ЛОКАЛНОМ НИВОУ**

Београд, март 2023. године

САДРЖАЈ

ПОЈМОВИ	3
Значење термина у смислу овог програма	3
Скраћенице коришћене у Упутству	3
1 ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОГРАМУ	4
1.1 ПРАВНИ ОКВИР	4
1.2 ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА.....	5
1.2.1 Општи циљ	5
1.2.2 Специфични циљеви и очекивани резултати.....	5
1.3 РАСПОЛОЖИВА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА.....	5
2 УСЛОВИ ПРОГРАМА	6
2.1 Износ бесповратних финансијских средстава	6
2.2 Подносиоци пријава	6
2.2.1 Општи услови	6
2.2.2 Број пријава по подносиоцу	6
2.1 Намена бесповратних средстава	6
2.3.3 Трајање пројекта	7
2.2 Трошкови пројекта.....	7
2.4.1 Оправдани трошкови:	7
3 ПОСТУПАК СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА	8
3.1 НАЧИН ПРИЈАВЉИВАЊА	8
3.1.1 Документација која се доставља	8
3.1.2 Место и рок за достављање документације	9
3.1.3 Друге информације.....	9
3.2 ОЦЕНА И СЕЛЕКЦИЈА ПРИЈАВА.....	9
3.2.1 Провера формалне исправности поднетих пријава.....	9
3.2.2 Оцена поднетих предлога пројекта.....	9
3.2.3 Доношење одлуке о одобравању средстава	11
3.3 ЗАКЉУЧИВАЊЕ УГОВОРА	11
3.3.1 Динамика преноса средстава.....	11
3.3.2 Средство обезбеђења.....	12
3.3.3 Праћење пројекта (мониторинг и евалуација).....	12
У периоду од 3 године од потписивања уговора, РАС ће вршити мониторинг и евалуацију пројектних активности.	12
3.3.4 Документација која се подноси након реализације пројектних активности ...	12

ПОЈМОВИ

Значење термина у смислу овог програма

Подносилац пријаве	АРРА или ЈЛС који се пријаве у оквиру Програма
Корисник	Подносилац пријаве који испуњава критеријуме за учешће по Јавном позиву и чији је пројекат из пријаве одобрен за суфинансирање.
Крајњи корисници	Група/ентитет који ће имати директан позитиван ефекат од пројекта на нивоу специфичних циљева и резултата.
Пријава	Скуп свих образаца и докумената дефинисаних јавним позивом и овим упутством која се подносе ради пријаве пројекта.
Пројекат	Скуп активности које се реализују да би се постигли циљеви у оквиру предвиђеног буџета, доступним ресурсима и у оквиру планираног времена.
Рок (трајање пројекта)	Рок је период од почетка до завршетка свих планираних пројектних активности
Акредитована регионална развојна агенција	Развојна агенција регистрована као привредно друштво или удружење, акредитована у складу са Уредбом о утврђивању услова, критеријума и начина акредитације за обављање послова регионалног развоја и одузимања акредитације пре истека рока на који је издата („Сл. гласник РС“ број 74/2010, 4/2012, 44/2018 – др. закон., 69/2019 и 113/2022).

Скраћенице коришћене у Упутству

Програм	Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу
Јавни позив	Јавни позив за доделу бесповратних средстава у оквиру Програма за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу
РАС	Развојна агенција Србије
АРРА	Акредитована регионална развојна агенција
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ММСПП	Микро, мала и средња привредна друштва и предузетници
ПДВ	Порез на додату вредност

1 ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОГРАМУ

Развојна агенција Србије (у даљем тексту: РАС) креирала је Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу који има за циљ да унапреди економски и регионални развој кроз јачање међуинституционалне сарадње и капацитета акредитованих регионалних развојних агенција (у даљем тексту: АРРА) и јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: ЈЛС). Кроз Програм се идентификују релевантни субјекти регионалног развоја, као и потребе за унапређењем капацитета, а све у циљу заједничке реализације пројеката од значаја за регионални развој.

За реализацију овог програма Развојна агенција Србије је у свом програмском буџету за 2023. годину определила 10.000.000,00 динара. Подршка се реализује као суфинансирање дела оправданих трошкова пројеката које ће у партнерству реализовати АРРА и ЈЛС, а који су усмерени на:

- промоцију значаја регионалног развоја и субјеката регионалног развоја, као и важности придруживања ЕУ, познавање расположивих фондова и приоритетних пројеката за финансирање;
- умрежавање партнера на билатералном, мултилатералном, регионалном и локалном нивоу кроз унапређивање и јачање међуинституционалне сарадње;
- унапређење капацитета субјеката регионалног развоја у областима: управљање развојним пројектима, привлачење директних инвестиција и промоција извоза; приступ и повлачење средстава из различитих извора финансирања (ЕУ и други фондови);
- подршку за подстицање равномернијег регионалног развоја кроз реализацију међуинституционалних активности и креирање механизма подршке ММСП и предузетницима (кроз прикупљање података о потребама привреде, обраду и анализу података), односно стимулисање пословног удруживања у кластере и индустријске кластере у приоритетним секторима: индустрија машина и опреме, прехранбена индустрија, дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике.

1.1 ПРАВНИ ОКВИР

Правни оквир за реализацију Програма чине: Закон о улагањима („Сл. гласник РС”, бр. 89/2015 и 95/2018); Закон о регионалном развоју („Сл. гласник РС”, бр. 51/2009, 30/2010 и 89/2015 – други закон); Закон о контроли државне помоћи („Сл. гласник РС”, бр. 73/2019); Уредба о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013, 119/2014, 23/2021 – др. уредбе, 62/2021 – др. уредбе и 99/2021 – др. уредбе); Уредба о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћ) („Сл. гласник РС” број 23/2021); Уредба о утврђивању услова, критеријума и начина акредитације за обављање послова регионалног развоја и одузимања акредитације пре истека рока на који је издата („Сл. гласник РС” бр. 74/10, 4/12, 44/2018 – др. закон., 69/2019 и 113/2022); Уредба о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину („Сл. гласник РС” број 104/2014); Годишњи програм рада РАС за 2023. годину.

1.2 ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

1.2.1 Општи циљ

Општи циљ је унапређење економског и регионалног развоја кроз јачање међуинституционалне сарадње и кадровских капацитета релевантних субјеката регионалног развоја.

1.2.2 Специфични циљеви и очекивани резултати

Р. БР.	СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	Р.БР.	РЕЗУЛТАТИ
1.	Повећање свести о значају регионалног развоја и важности придруживања ЕУ, познавање расположивих фондова и приоритетних пројеката за финансирање	1.1.	Релевантни субјекти регионалног развоја упознати са значајем регионалног развоја и придруживања ЕУ, расположивим фондовима и приоритетним пројектима за финансирање
		1.2.	Успостављени/унапређени механизми за ефикасније коришћење средстава из ИПА и других фондова
2.	Успостављање и унапређење међуинституционалне сарадње на билатералном, мултилатералном, регионалном и локалном нивоу	2.1.	Унапређена сарадња кроз умрежавање партнера међу институцијама на билатералном, мултилатералном, регионалном и локалном нивоу
3.	Унапређење кадровских капацитета субјеката регионалног развоја	3.1.	Унапређени кадровски капацитети субјеката регионалног развоја кроз одржавање обука на теме: управљање пројектима, привлачење инвестиција, промоција извоза и извора финансирања
4.	Успостављање механизма подршке ММСП и предузетницима, као и стимулисање пословног удруживања у кластере и индустријске кластере у приоритетним секторима: индустрија машина и опреме, прехранбена индустрија, дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике)	4.1.	Успостављени механизми подршке ММСП и предузетницима
		4.2.	Успостављени нови облици пословних удруживања или унапређене функције постојећих кластера

1.3 РАСПОЛОЖИВА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Укупан буџет Програма износи **10.000.000,00** динара.

2 УСЛОВИ ПРОГРАМА

2.1 Износ бесповратних финансијских средстава

Расположива средства се одобравају по пројекту као суфинансирање у висини до 50% оправданих трошкова пројекта без ПДВ.

Максималан износ бесповратних средстава је 2.000.000,00 динара без ПДВ.

Средства се додељују Кориснику као државна помоћ мале вредности (*de minimis* државна помоћ). У складу са чланом 4. Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћ), износ *de minimis* државне помоћи који се додељује кориснику не сме прећи 23.000.000,00 динара у било ком периоду у току три узастопне фискалне године.

2.2 Подносиоци пријава

2.2.1 Општи услови

Право на учешће у Програму и коришћење бесповратних средстава имају АРРА и ЈЛС, као партнери, уколико испуњавају следеће опште услове:

1. да су потписали уговор о сарадњи партнера на пројекту;
2. да су обезбедили обавезно учешће за реализацију пројекта у складу са овим програмом;
3. да су измирили обавезе по основу пореза и доприноса;
4. да за исте активности за које конкуришу за доделу бесповратних средстава нису користили подстицајна средства која потичу из буџета Републике Србије, буџета Аутономне покрајине Војводине и буџета ЈЛС или донаторских организација.

2.2.2 Број пријава по подносиоцу

Подносилац пријаве може да кандидује само један пројекат.

2.1 Намена бесповратних средстава

Програм подржава пројекте који ће се реализовати кроз следеће активности:

- промоцију значаја регионалног развоја и субјеката регионалног развоја, као и важности придруживања ЕУ, упознавање са расположивим фондова и приоритетним пројектима за финансирање;
- умрежавање партнера на билатералном, мултилатералном, регионалном и локалном нивоу кроз унапређивање и јачање међуинституционалне сарадње;
- унапређење капацитета субјеката регионалног развоја у областима: управљање развојним пројектима, привлачење директних инвестиција и промоција извоза; приступ и повлачење средстава из различитих извора финансирања (ЕУ и други фондови);
- подршку за подстицање равномернијег регионалног развоја кроз реализацију међуинституционалних активности и креирање механизма подршке ММСП и предузетницима (кроз прикупљање података о потребама привреде, обраду и анализу података) и стимулисање пословног удруживања у кластере и индустријске кластере

у приоритетним секторима: индустрија машина и опреме, прехранбена индустрија, дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике.

Средства се не могу користити за пројекти који су повезани са политичким партијама.

2.3.3 Трајање пројекта

Рок за завршетак уговорених активности у оквиру одобреног пројекта је 18 месеци од датума потписивања уговора са РАС.

2.2 Трошкови пројекта

2.4.1 Оправдани трошкови:

Оправдани трошкови су трошкови за које се одобравају бесповратна средства по овом пројекту, а који испуњавају следеће услове:

- 1) да су настали током реализације пројекта;
- 2) да су наведени у планираном буџету пројекта;
- 3) да су неопходни за имплементацију активности пројекта;
- 4) да нису финансирани из неких других извора финансирања.

Оправданим трошковима пројекта сматрају се трошкови које суфинансира РАС и трошкови који се признају као сопствено учешће Подносиоца пријаве:

I Трошкови које суфинансира РАС:

1. Трошкови припреме и организације догађаја (обука, семинар, конференција и сл.):
 - 1.1 Трошкови ангажовања предавача и тренера;
 - 1.2 Трошкови превода;
 - 1.3 Трошкови закупа простора и/или опреме;
 - 1.4 Трошкови припреме, израде и набавке промотивног материјала (трошкови дизајна, израда позивница, публикација, лифлета, брошура, упутстава, фасцикле, оловке, УСБ и сл.);
 - 1.5 Путни трошкови лица ангажованих на пројекту (карте, изнајљивање превозних средстава, путарина, гориво) – само до 20% вредности трошкова;
 - 1.6 Трошкови смештаја лица ангажованих на пројекту – само до 20% вредности трошкова.
2. Трошкови израде анализа:
 - 2.1 Трошкови израде студија изводљивости, израда пројектно техничке документације;
 - 2.2 Трошкови спровођења истраживања и израда анализа;
 - 2.3 Трошкови публикација (студија, анализа и извештаја о истраживањима).
3. Трошкови развоја и унапређења услуга подршке за подстицање равномернијег регионалног развоја:
 - 3.1 Трошкови припреме и развоја нове услуге, под условом да постоји обезбеђена финансијска одрживост након што се заврши финансирање од стране РАС;
 - 3.2 Трошкови за унапређење постојећих услуга;
 - 3.3 Трошкови ангажовања специјализованих стручњака;
 - 3.4 Трошкови креирања система за мониторинг и евалуацију услуга.

II Трошкови који се признају само као сопствено учешће Подносиоца пријаве:

1. Трошкови припреме и организације догађаја (обука, семинар, конференција и сл.):

- 1.1 Трошкови освежења за учеснике (кетеринг, безалкохолна пића);
- 1.2 Путни трошкови лица ангажованих на пројекту и учесника (карте, изнајљивање превозних средстава, путарина, гориво);
- 1.3 Трошкови смештаја лица ангажованих на пројекту и учесника.
2. Трошкови за повећање видљивости пројекта (рекламе, билборди, тотеми, промо филмови, наступ у медијима, израда интернет презентација)
 - 2.1 Трошкови штампане рекламе;
 - 2.2 Трошкови аудио и видео рекламе;
 - 2.3 Трошкови интернет рекламе.
3. Трошкови управљања пројектом (могу бити у максималној висини до 20% укупне вредности пројекта):
 - 3.1 Плате лица запослених код подносиоца пријаве/партнера ангажованих на пројекту;
 - 3.2 Трошкови закупа канцеларијског простора за време трајања пројекта;
 - 3.3 Режијски трошкови канцеларијског простора за време трајања пројекта (трошкови електричне енергије, грејања, воде, телефона и сл.);
 - 3.4 Трошкови набавке потрошног материјала за потребе канцеларије у којој ће се пројекат имплементирати (папир, тонери, оловке, фасцикле и друго).

3 ПОСТУПАК СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

RAS на својој интернет страници објављује Јавни позив који садржи основне информације о Програму.

Директор RAS решењем образује Комисију за оцену пројеката у окиру Програма (у даљем тексту *Комисија*). Комисија разматра приспеле пријаве и документацију и оцењује пријаве према утврђеним критеријумима. Подносиоци пријаве чији је пројекат вреднован са минимум 51 бодом, позивају се да презентују пројекат пред Комисијом, која након тога сачињава финалну оцену и припрема предлог одлуке директору RAS. Комисија задржава право да уколико утврди неправилности приликом презентације пројекта, исти оцени негативно и о томе припреми образложење за директора RAS и Подносиоца пријаве. Директор RAS на предлог Комисије доноси коначну одлуку о поднетој пријави.

Подносиоци пријава којима су одобрени пројекти се позивају на потписивање уговора. Уговором се прецизирају сва права и обавезе за реализацију пројекта, износ одобрених средстава, намена средстава по пројектним активностима, начин и рок извршавања обавеза и извештавање о реализованим активностима.

Корисници, по реализацији пројекта, достављају RAS Завршни извештај о реализацији пројекта и пратећу документацију у складу са уговором. RAS, по извршеној анализи извештаја, задржава право да Кориснику који поднесе непотпун извештај или на било који други начин не испуни уговорне обавезе, не исплати средства предвиђена уговором.

3.1 НАЧИН ПРИЈАВЉИВАЊА

3.1.1 Документација која се доставља

Документација која се обавезно доставља приликом подношења предлога пројекта је:

1. Образац 1 – Пријава пројекта (попуњена и потписана од стране Подносиоца пријаве);

2. Образац 2 – Изјава подносиоца пријаве о приhvатању услова за доделу средстава;
3. Образац 3 – Изјава о додељеној државној помоћи мале вредности (de minimis државна помоћ);
4. Образац 4 – Буџет пројекта;
5. Образац 5 – Наратив буџета;
6. Образац 6 – Структура учешћа партнера на пројекту;
7. Образац 7 – Подаци о партнерима на пројекту;
8. Уговор о сарадњи на реализацији пројекта закључен између партнера (APPA и ЈЛС, као и других партнера);
9. Уверење надлежне пореске управе да је подносилац пријаве измирио све јавне приходе (порезе и доприносе), које не сме бити издата пре датума објављивања Јавног позива (оригинал);

RAC задржава право да, уколико је потребно, затражи додатну документацију од Подносиоца пријаве, али само за комплетне пријаве.

3.1.2 Место и рок за достављање документације

Пријаве пројекта са свим пратећим обрасцима и документацијом се подноси лично или препорученом поштом на писарницу RAC, у штампаном и електронском облику (на УСБ), на адресу: Београд, Кнеза Милоша 12/III канцеларија 301, са назнаком:

Пријава на Јавни позив за учешће у Програму за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу.

Јавни позив је отворен до утрошка средстава.

3.1.3 Друге информације

Упутство за спровођење Програма и сви пратећи обрасци доступни су на сајту RAC: www.ras.gov.rs

Сва питања о Програму могу се упутити RAC на електронску адресу: regionalnirazvoj@ras.gov.rs

3.2 ОЦЕНА И СЕЛЕКЦИЈА ПРИЈАВА

3.2.1 Провера формалне исправности поднетих пријава

Поднета пријава мора бити потпуна.

Потпуна пријава је пријава за коју је утврђено да је достављена сва потребна обавезна документација прописана у тачки 3.1.1. овог упутства..

3.2.2 Оцена поднетих предлога пројеката

Комисија даље разматра само формално исправне приспеле пријаве и проверава њихову допуштеност, а затим их оцењује. Допуштена пријава је пријава за коју је у овој фази спровођења Програма утврђено да испуњава све услове из тачке 2. Упутства.

Пријаве се оцењују по следећим критеријумима:

Оцена приложеног пројекта		
Критеријуми	Категорије	бр. бодова
1. Ефекти пројекта	Унапређени кадровски капацитети субјеката регионалног развоја	20
	Унапређена сарадња кроз умрежавање партнера међу институцијама на билатералном, мултилатералном, регионалном и локалном нивоу	15
	Успостављени механизми подршке ММСП и предузетницима; Успостављени нови облици пословних удруживања или унапређене функције постојећих кластера	12
	Релевантни субјекти регионалног развоја упознати са значајем регионалног развоја и придруживања ЕУ, расположивим фондовима и приоритетним пројектима за финансирање; Успостављени/унапређени механизми за ефикасније коришћење средстава из ИПА и других фондова)	10
максималан број бодова:		20
2. Обухват пројекта - број крајњих корисника	Више од 10	10
	Од 6 до 10	5
	Од 3 до 5	3
максималан број бодова:		10
3. Буџет и ефективност трошкова	Однос између процењених трошкова и очекиваних резултата је задовољавајући	2
	Предложени трошкови неопходни су за реализацију пројектних активности	3
максималан број бодова (кумулативно):		5
4. Територија на којој се имплементира пројекат	I група развијености ЈЛС	1
	II група развијености ЈЛС	2
	III група развијености ЈЛС	3
	IV група развијености ЈЛС	4
	Девастирана подручја	5
максималан број бодова:		5

5. Релевантност предложеног пројекта	Проблеми и потребе крајњих корисника су јасно дефинисани	1-10
	Предложени пројекат одговара на проблеме и ограничења на регионалном/локалном нивоу	1-10
максималан број бодова (кумулативно):		20
6. Изводљивост пројекта	План пројектних активности је јасан и изводљив	1-5
	Предложени пројекат садржи објективно мерљиве индикаторе резултата пројекта	1-10
максималан број бодова (кумулативно):		15
7. Видљивост пројекта	Постоји јасан план дисеминације и промоције пројекта	5
	Не постоји план дисеминације и промоције пројекта	0
максималан број бодова:		5
8. Одрживост	Пројекат ће имати мерљив утицај на крајње кориснике	1-6
	Пројекат ће имати ефекат умножавања (укључујући обим понављања и проширивања резултата пројекта и ширења информација)	1-4
максималан број бодова (кумулативно):		10
9. Економски утицај	Пројекат има утицај на локални/регионални економски развој	5
	Постоји могућност реплицирања у другим секторима/локалним заједницама	5
максималан број бодова (кумулативно):		10
Тотал:		/100

3.2.3 Доношење одлуке о одобравању средстава

Директор РАС доноси коначну одлуку о поднетој пријави. РАС доставља одлуку са образложењем Подносиоцима пријава у року од 15 дана од дана доношења одлуке. Уколико је пројекат подржан за суфинансирање, корисник се позива да приступи потписивању уговора.

3.3 ЗАКЉУЧИВАЊЕ УГОВОРА

Уговором између РАС и Корисника прецизирају се сва права и обавезе за реализацију пројекта, износ одобрених средстава, намена средстава по пројектним активностима, начин и рок извршавања обавеза и извештавање о реализованим активностима.

3.3.1 Динамика преноса средстава

Одобрена средства РАС преноси на рачун Корисника код пословне банке односно

Управе за трезор, према следећој динамици:

- аванс, односно 50% одобреног износа, по потписивању Уговора између РАС и Корисника и пријема Обрасца 8 - Захтева за плаћање, са прописаном пратећом документацијом;
- преостали одобрени износ по окончању пројекта у виду рефундације средстава, а на основу поднетог Обрасца 8 - Захтева за плаћање и пратеће документације дефинисане уговором (рачуни, изводи, завршни извештај и слично).

3.3.2 Средство обезбеђења

Као средство обезбеђења за добро извршење посла Корисник по потписивању уговора са РАС доставља оверену и потписану бланко соло меницу са овереним и потписаним меничним овлашћењем. Менично овлашћење мора бити потписано и оверено, у складу са Законом о платном промету, а бланко соло меница регистрована у Регистру меница и овлашћења Народне банке Србије.

3.3.3 Праћење пројекта (мониторинг и евалуација)

У периоду од 3 године од потписивања уговора, РАС ће вршити мониторинг и евалуацију пројектних активности.

Корисник је дужан да омогући несметан приступ подацима у циљу праћења и надзора реализације одобреног пројекта.

Корисник је у обавези да омогући несметано обављање евалуације и мониторинга реализованог пројекта од стране представника РАС.

РАС задржава право да раскине Уговор са Корисником, уколико уочи неправилности у току реализације пројекта и ако Корисник одбије да учествује у поступку мониторинга и евалуације пројекта.

3.3.4 Документација која се подноси након реализације пројектних активности

По завршетку свих пројектних активности Корисник доставља:

- Завршни извештај о реализацији пројекта - Образац 9;
- Фактуре, уговори и остала финансијска документација на основу којих су утрошена средства у току реализације пројекта;
- изводи из пословне банке/Управе за трезор са знаком извршеног плаћања;
- други докази о завршеним пројектним активностима и извршеним плаћањима.

Сви рачуни морају бити плаћени са рачуна Корисника.

РАС задржава право да, уколико је потребно, затражи додатну документацију у сврху доказивања реализације подржане активности.

РАС задржава право да, уколико је потребно, затражи додатне податке/документацију и до три године након реализације пројекта.

Број:1-01-110-2/2023

Датум: 20.03.2023. године

В. д. директора

Радош Газдић

